

ANY V

NÚM. 205

BARCELONA 29 JULIOL 1892

P. Borrás

Còpia fot. de A. Esplugas.

Consuelo Esplugas

À FORA

UI no hi va, pe 'ls estius, no es ningú.

Perque hasta 'ls que no poden anarhi també hi van.

Es lò que vesteix mes una temporadeta à fora.

Encare que s' estigui mes malament que à dintre, s' ha de sortir.

¡No faltava més!

¿Ahónt se presenta l'home que no ha passat un mes al menos à la Garriga ó encare que sigui à Moncada?

Una gorra blanca ab visera de xarol duta à vuyt horas de Barcelona dóna mes importancia que una xistera passejada per la Rambla.

Un bastó de gatosa, fent excursions d' estiu, dóna mes llustre à qui 'l porta, que una mangala ab punyo d' or al hivern.

Qui no tingui sabatas rossas y un traje de fil sense armilla y ab cinturón... que no 's mogui, perque no faria 'l cop: tots 'ls de la colonia se 'l rifarian.

L' anar cla aquí à fora fa rich. S' ha d' anar molt ab cuydado per no fer papers ridículs fora de Barcelona als estius.

En compte de barretadas, moltes gorradas ó saludos à tot Cristo, qu' es lo que fa mes fí.

Y 'l que no sápig de ballar que no vagi à fora.

No perque las senyoretas generalment, ne sápigán molt; al revés: sino perque un n' ha de sapiguer per ellas: ha de saltar com las cabras.

Y tocá 'l piano, com mes malament 's toqui, millor: també fa fí.

L' estar rellogat à una casa particular fa cursi.

A fora s' ha de parar en lo establiment de banys (ahont n' hi hagi) ó ferse una torre.

L' anar à brenar à la font no fa rich; que hi vagin los del poble.

Y qui no tingui un génit ben franch y no 's fassi ab tothom s' aburrirá.

No hi fa res que al hivern no 's vulgui coneixer à ningú del poble à Barcelona perque un no 's rebaixi.

Tots 'ls que conech que ho fan aixís, son los mes considerats per la gent de fora.

A fora s' ha d' alternar ab la gent baixa perque fassin corre alló de *¡quin senyor mes franch!* Per viure à fora s' ha d' eser hipócrita y sapiguer fe 'l grande.

Resumint: qui no tingui roba clara, sabatas rossas, bastó de gatosa, visera de xarol y cinturón y no porti armilla que s' en vagi al Parque à passar l' estiu.

Y si ademès no reuneix las condicions que deixo apuntadas que no 's mogui del terrat de casa seva.

Are, si es d' aquella manera y va vestit d' aquella altra, ja pot aná à fora.

Però que no 's quedi en Sant Gervasi ó 'l Putxet, per l' amor de Deu, si vol fer goma.

Ha de passar de Moncada.

J. BARBANY.

La Garriga y Juliol 1892.

ACUDITS

Quan dich adios à n' en Pau may me vol tornar contesta.

—¿Es pòtser molt orgullós?

—Cál... no hi sent de cap orella.

Pegant estava en Bernat

à la seva esposa Pepa,

y ab disgust deya un ceguet:

—Vaja, aixó jo no ho puch veurer.

—¿Qué 't sembla? deya 'n Ricardo tot parlantne de 'ls consums, jo treuria tots los drets.

—Donchs jo tots los geperuts.

Quan me paga un compte en Pep sempre paga ab la má esquerra.

—¿T' ho paga de mala gana?

—Es qu' es manco de la dreta.

J. MIRALLES.

SEMBLANSAS

¿Per qué se sembla 'l sol à l' amor?

—Perque s' apaga.

¿Per qué se semblan los escolans à la dona?

—Perque 's vesteixen pel cap.

¿Per qué se sembla un ferré à lo pebre?

—Perque pica.

¿Per qué se sembla un capellá à un militar?

—Perque cobran de l' Estat.

¿Per qué se sembla lo que s' estafa à l' all y oli?

—Perque 's nega.

¿Per qué se sembla lo ví à lo piano?

—Perque 's toca.

¿Per qué se sembla un banqué de joch à un sastre?

—Perque talla.

¿Per qué se sembla 'l ví à un militar?

—Perque té graus.

¿Y la lluna à lo vi y la farina?

—Perque minva y creix.

UN A. VENDRELLICH.

CANTARS

Los metjes prou s' escarrassan fentme pen drer melecinas...

¡Qué ignorants son!... ells no saben que un sí teu me don la vida.

Faltántlos' hi la rosada las floretas se marceixen, si 'm faltava l' amor teu faria com las floretas.

AMADEO

L' aucell y l' aucellayre

FABULETA

Un aucellayre ja vell,
dins d' una gábia tancat
tenia un bonich aucell
que, jove, havia comprat.

Veyentse tan oprimit
molt febrosench se migrava,
y passava dia y nit
y l' aucell may no cantava.

L' aucellayre ja cremat
grans amenassas li feya,
y ni per forsa ni ab grat
sa ilussió complerta veyá.

Fins que al fi determiná,
javara resolució!
de rebaixarli 'l menjá
pera terlo cantadó.

Allavoras plé de rábia
l' aucell un jonch vá trencar
y fugí de dins la gábia
pera buscarse 'l menjar;
deixant així á l' aucellayre
anguniós y cap-ficat,
buscantne gran espay y ayre
pregonant sa llibertat.

Aixís está nostra Espanya
en mans dels conservadors;
un la lliga, altre l' escanya,
fentli sufrir amarchs plors.

Pero quan vinga 'l dia *aquell*
per nosaltres desitjat,
com ne canta avuy l' aucell
cantarém la llibertat.

M. GARDÓ FERRER.

EPIGRAMAS

Que porvenir ni diné
no tinch, diu la bella Clori,
perque no sab que quan mori
l' oncle, son heréu seré;
y podré ferla callá.
Mes com no vull escoltá
los escrúpuls qu' ella tinga,
consequiré que 's detinga
la llengua, puig li vull dir:
Que si no tinch porvenir...
tinch, al menys, per hont me vinga.

Coronas de sempre-vivas
á n' el cementiri portan.
Mellor fora que hi portessen
coronas de *sempre-mortas*.

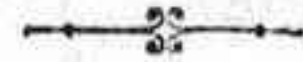
LLUIS SALVADOR.

En Tom y en Xuriguera
se 'n van emportar un gos
que 's deya *Plom*, y tots dos
van anar á la riera.
Y plé d' alegría en Tom
ab veu alta n' exclamava
al veure 'l gos que nadava:
—¿Qui ho diu que no neda 'l *plom*?

L' apotecari Armengol
va anar á ca 'l sabaté
perque 's volia fer fé
unas botas de xarol.
Son pare sens mes ni mes
va dirli á la sabatera,
qu' era una dona pitera:
—¿Té bonas *formas*, Agnés?

FÉLIX BERTRÁN.

Espurnas saladas

I

—¿Que no pren banys, Generosa?
—Cada día 'n prenc, senyor.
—¿Que 's banya á la *Deliciosa*?
—No senyó, 'm banya 'l suhor.

II.

Per banyar á sa mullé
en 'Nat á Sant Sebastián
va anar, y no sé perqué
li va fugir com qui vé
darrera de un *sportman*.

Y ara al veurers sens senyora
explica 'l pobre Bernat
lo succehit y ho deplora,
perque anantla á banyá á fora
fou éll qui quedá *banyat*.

III

—¿Que no va á *San Juan de Luz*?
—Aquest any no, ni á *Caldetas*.
—¿Que no té calor? ¡*Jesús!*
—Lo que no tinch son pesetas.

IV

Quan te vas ficar al mar
vaig reparar que las onas
corrian redera teu
per poguerte pujá á sobre,
y vaig pensar entre mí:
¡Ja 't coneixen fins las onas!

V

Mirant banyarse femellas
deya á n' Oscar en *Torquellas*:
—¿Que te 'n sembla d' aixó, Oscar?
Y contestava:—*La mar*.

J. ALADERN.

¡ALTO, PLOMA!

Mas vale callar.

Hi ha xicota que desitxa
poguerse casá aviat
y per xó tota s' empolva
y s' arregla l' pentinat.
Aprén de tocá 'l piano
fer ganxét y quelcóm més,
pero rentar plats y ollas
encara no sab lo qu' es.
A n' aquestas nenas guapas
que tant volen prosperar,
los hi daría... ¡alto, ploma!
Femhi punt... val més callar.

Hi ha jovenet que desitxa
qu' el tinguin per homenás
quan encara arrapats porta
molts *dellonsas* sota 'l nás.
Y ja 's vol buscar promesa
(una *mocosa* com éll)
per dirse quatre bestiesas

propias de caps sens cervell.
A n' aquets jovenets cursis
que tan volen prosperar,
los hi daría... ¡alto, ploma!
Femhi punt... mes val callar.

Hi ha polítich (de boquilla)
que ab sos discursos farsants
pretent enganyar al poble
que li escolta embabiecat
las sevas extravagancias,
y després que 'ls ha omplenat
de paraulas falagueras,
de lo que ha dit res ne fá,
sinó que al ser dalt la trona (1)
tracta al poble de animal.
A n' aquest home tarugo
que enganyant ha prosperat,

1 O candelero.

jo li daría... ¡alto, ploma!
Femhi punt... més val callar.

Y per si, tots los qu' es casan,
podént com jo disfrutar
de la seva soltería
(qu' es per mi, lo milló estat)
y qu' han de mantenir sogra
que sembla un lleó afamat
molt capassa de menjarse
tot una *comunitat*;
y que ha de escoltá á tot' hora
dels seus fills:—Pare, vull pá,
y de sa esposa malalta
los crits que desde 'l llit fá,
á n' aquets... deixemlos, ¡pobres!
que prou feyna tenen já,
puig que ja la penitencia
portan junt ab lo pecát.

J. T y R.

FANTASIA TEATRAL

Jacinto Oro

Tipos cómichs de varias obras destinadas al Teatro de Romea en la próxima *Campanya Teatral*.

¡QUE RIURÉM!

INTIMAS

LAS SANTAS NOVAS

—Es trist no poder sortir
en forat ni en finestra.
—Es lo viatge que fem cada estiu.

—No 'm trovo gens be, D. Joan.
—A vosté li falta..... ferro!

—Ab que pensa D. Albert?
—Ab la direcció dels globos.

LOS SANT'S NQUS

Recio
1892

L' amor maternal

UBLIME amor!.. amor desinteressat, potent, cantat per los poetas desde los temps mes remots hasta 'ls nostres días... amor incomparable á qui s' ha donat per unanimitat lo ceptre de tots los amors.

Y á pesar de tanta sublimitat, es un amor que m' ha carregat moltes vegades perque al mitj de la seva ceguera comét las imprudencias mes carcamals.

L' altre día m' estava á casa donya Assumpció, qu' es una senyora neta hasta lo increíble; que reb las visitas ab un respall d' estriolar perque 's freguin los peus en lo recibidor, y la mestressa de la casa que viu al primer, com casi totes las mestresas, hi estava de visita acompanyada del Isidrét, noy de tres anys que es l' orgull y la esperansa dels seus pares.

Lo xicot es lo mes fastigós que 's puga arrivá á veurer; desnarit, gerrell, que no mes falta que li posin una *a* entre las camas perque formi un *alias* dibuixát de ma mestre; mal criat com á fill únich d' un home rich ja mitx entrat en anys y una dona ignorant, jove, que va fer un matrimoni de conveniencia.

Donchs com dich, nos estavam de visita y mentras la Dorotea, qu' era mare d' aquell gastament, explicava las riquesas del seu home, donya Assumpció vermella com un perdigot contemplava de regull com l' Isidrét anava fent viatjes de la cuyna al sofá vuydant sobre d' aquest paladas de cendra á ciencia y paciència de la seva mamá que, per molt que sembli mentida, s' acontentava cridantli:—Isidrét... ¿qué fas? No sigas entremeliat, y girantse á donya Assumpció, que no explotava perque encara no havia pogut baixá lo trimestre, anyadí: Es molt dolent, ¡molt!.. ja li netejaré abans d' anarmen.—¡Oh!.. deixil, va respondrer la pobre dona; vina maco, vina que 't daré un bobó y aixecantse va anar á un armari y va torná ab quatre ó cinch dolsos de menta, vellugant los llabis en los que jo hi vaig llegirhi: ¡així 't servissin de veneno!

Gracias á la dádiva va tirar la pala sobre l' alfombra y posantsem de colsos sobre las camas com si entre nosaltres no hi hagués pa partit, va comensar á llepar deixant tranquila á donya Assumpció, y á mi escamát, que no li perdía de vista los dits untats, de por que no 'm taqués lo pantalón qu' aquell día estrenava.

No sabent com treurem aquella *lapa* de sobre, vaig mirar detrepitjarli un peuhet ab la planta del qual s' entretenia fregantme per sobre la botina, y ho debía fer massa fort puig va arrencar un xisclét com si li haguessin ficat una agulla de cusí al ventre.

¡Fill meu! va cridar la seva mare prenentlo entre los seus brassos.

—¿Qu' es aixó?—va exclamar alarmada donya Assumpció acostanli la cara que casi lo seu nas tocava lo de la criatura.

—Cá... vaig dir jo... es que s' haurá mossegát la llengua.

Entre tant l' Isidrét ab la boca oberta semblava una

granota que li haguessin ficat sal á la boca, cayentli dels ulls dugas llágrimas com dugas monjetas gallegas.

—¡Qué pert lo plor! crida com un energúmeno la Dorotea... ¡Fill meu!..

—¡Isidrét!.. va anyadir donya Assumpció alarmada de veras.

—Píquantli l' esquena, vaig dir jo acompanyant á la paraula un parell d' esquenadas capassas de ferli arrojá 'l blanquet.

—Me li farà mal... ¡ay! ¡Deu meu!

De prompte l' Isidrét fa una contorsió ab la boca com la ganyota d' un moribundo, y arrenca un bram com un tigre, tirantme á la cara tres ó quatre graus de goma ensucrada que per poch me deixan cego.

—¡Gracias á Deu! va exclamar donya Assumpció mentras la mare se 'l posava á la falda omplint de petons la cara d' aquell setmesó, que 'm mirava ab uns ulls de rabia que casi li sortían del cap.

—¡Calla, calla, fill meu!

—¡Has sigut tú!.. deya 'l xicot mirantme y senyalantme ab lo dit.

—Sí, pero ha sigut pel teu bé, li va respondrer sa mare creyentse que 'l xicot 's refería á las esquenadas.

Jo, perque no arrivessin á entendrers, li vaig dir que plorant era molt lleig... que s' anés á mirar al mirall.

Y saltant de la falda de sa mare, va anarsen devant d' un armari de mirall fentse llengotas.

—Jo vaig procurar fugir de por d' altre escena per l' istil de la passada, puig tot pot esperarse d' aquets angelets de Deu; y quan me despedía, ja vaig veurer que ab los dits untats describía signes sobre la lluna fent mourer lo cap d' impaciència á la pobre donya Assumpció.

No se com debía quedar la cosa; lo que puch dir es que en la visita que hi veig aquets sérs angelicals hi estich lo temps just dels saludos d' entrada y de surtida.

¡Massa amor maternal!

SERRALLONGA.

AVIS

À LAS SOCIETATS DE BALL DE CATALUNYA

Trobantnos dintre de la época en que totes las poblacions catalanas celebran la festa major, los Srs. Ribera y Estany, duenyos de la *Litografia Barcelonesa*, Sant Ramón, 5, han preparat un gran y variat assortit de cromos elegantíssims propis pera programas de ball, invitacions, etc.

Las Societats també hi trobarán variació en Carnets pera sócis.

ELEGANCIA, SENS RIVAL Y ECONOMIA

Dirigirse á aquesta Administració.

DIÀLECHS DE TABERNA

En la taberna del *Busca*,
recolzats sobre una taula,
en *Carpanta* y en *Malmiras*
de aquesta manera parlan.

—
L' home que avuy no l' *avilla*
—diu ab veu ronca en *Carpanta*—
es un ganàpia, un mussol,
un beneyt y un ilarguissalas.
Los *guiris* fan lo *galoto*,
no vigila gens la pasma,
y 'ls *timbas* (1) que aixó veyém
fém lo que 'ns dóna la gana.
—No es la *bri*—diu en *Malmiras*—
lo que acabas de dir are;
y sinó, provas al *canto*;
fará set ó vuyt setmanas
que pe 'l carrer de Fernando
tot tranquil me passeijava,
quan vaig veure venir un *peixol*,
y vaig dirme: ¡*Nada! nada!*
á n' aquest li *escarbo* 'l *parlo*. (2)
Ja sabs que soch llarch de *bastas* (3)
y que per buydá una *potsa* (4)
ni 'l mateix *Blanquet* (5) m' iguala.
Doncas noy, quan ja 'l tenia
agafadet per la *tralla*, (6)
no puch dirte com va ser

que 'l *peringát* (7) va adonarse 'n
y 'm và *endinyar* una *pelsa*
qu' encare are 'm cou la galta.
Y lo pitjor de aquet cas
es que varen agafarme
y vaig passá una quinzena
—¿Ahont?—Al carrer d' *Amalia*.
¡Allí 's pateix de deból
si no vols pagar la *manta*
has de aná á fregar la *pé*; (8)
menjas *gavis* (9) fet ab *balas*, (10)
patatas sense pelar
y cansalada molt rância.
Per *clapar* tens un *piltore* (11)
sense *núvols* (12) ni *patata* (13)
plé de *xuvays* (14) y altres bèstias
que se 't menjan á fibladas.
—No segueixis, prou que 'm consta
lo que 'n 'quella casa passa.
Més...tornant á lo que deyam
aquí no hi ha vigilancia,
y un home pot du la *bay* (15)
sempre bèn plena de *saynas*. (16)
Ans d' ahí, ab perill de rompre 'm
lo cap ó bé la espinada,
vaig escalá un segon pís...
—Y vares fer *saca*?—¡*Vaya!*
quatre *llimas*, (17) una *trona*, (18)

un *parlo de sorno ab tralla*, (19)
una *voladora* (20) uns pantos (21)
y en lo calaix d' una taula
vaig trovar cent vint *manxegos*. (22)
— Aixís si que pots pagarme
un *timbal de mostegán*. (23)
— ¡Encara qu' en vulgas quatrel
peró abans de beure, pren
lo consell que vaig á darte:
Si no vols aná al *estaro*
quan de robar tingas ganas,
roba forsa y fentho aixís
no t' agafará la *pasma*.

J. Usón.

NOTAS

1 Ratas.— 2 Rellotje.— 3 Dits.— 4 Butxaca.— 5 Gardunya afamat.— 6 Cadena.— 7 L' amo del objecte robat, ó per robar.— 8 Necessaria.— 9 Ranxo.— 10 Cigróns.— 11 Llit.— 12 Llensols.— 13 Matalás.— 14 Polls.— 15 Bossa.— 16 Pessetas.— 17 Camisas.— 18 Revólver ó pistola.— 19 Rellotje d' or ab cadena.— 20 Blusa.— 21 Pantalóns.— 22 Duros.— 23 Porró de ví.

ELIXIR DE LLARGA VIDA

A mort al Nort América víctima d' un accident de cassa Mr. James Reed á la *tendre* edat de 134 anys.

Aquest mestre en tota la seva *curta* vida no havia tastat mes vi que 'l qu' éll 's cullía, al igual que l' oli, hortalisas, &., y hasta la carn era del bestia de las sevas hicendas; de manera que en lo estómach d' aquest nou Matusalém no hi havían fet estada may l' oli de cutó, fuxinas ni altres porquerías que son l' aliment de tots los qu' hem d' anar á provehir á la tenda.

Mister James no havia pres tampoch may cap medicina; ¿se sentía replé?... S' atracava de rahims de las sevas vinyas;... y 'n voléu de gent cap á fora? ¿Tenia febra?... Vinga aygua pura y fresca beguda en una copa de fusta de quina, y quan l' atormentavan las sañchs l' herba negra s' encarregava de posarlas á la rahó.

Mister James, deixa un fill de 93 anys, que segueix lo mateix sistema del seu pare; y segons lo periódich d' hont treyém la noticia, 's desafia ab qualsevol jove á fer fatigas de tot género. Aquest, al igual que lo seu pare, diu que may ha fet rés violentantse, tots los actes de sa vida los ha fet quan lo cos li ha demanat.

Diu que tan lo pare com lo fill eran molt aficionats á las dutxas d' aygua freda y á las frotacions de rom canforat en las articulacions.

Algunas d' aquestas cosas ja 'ns fora fácil ferlas, pero n' hi ha d' altres com, *vervi-gracia*: los aliments, que no tenim mes remey que suicidarnos á sabiendas, ó morirnos de gana.

De manera qu' aquest elixir de llarga vida solsa-ment pot pendrerl gent com 'n Girona y altres ricatxos; á nosaltres los deixats de la má de la fortuna, no 'ns queda mes remey que fer lo que fan l' inmensa majoria dels nats, aixó es, aná al llit dejorn; es á dir, á la caixa. Y si la teoria de Allan Kardech resulta un mito, fer lo son llarch; que al fi y al *cabo* ¿qué son cent anys mes ó menos devant de la Eternitat?...

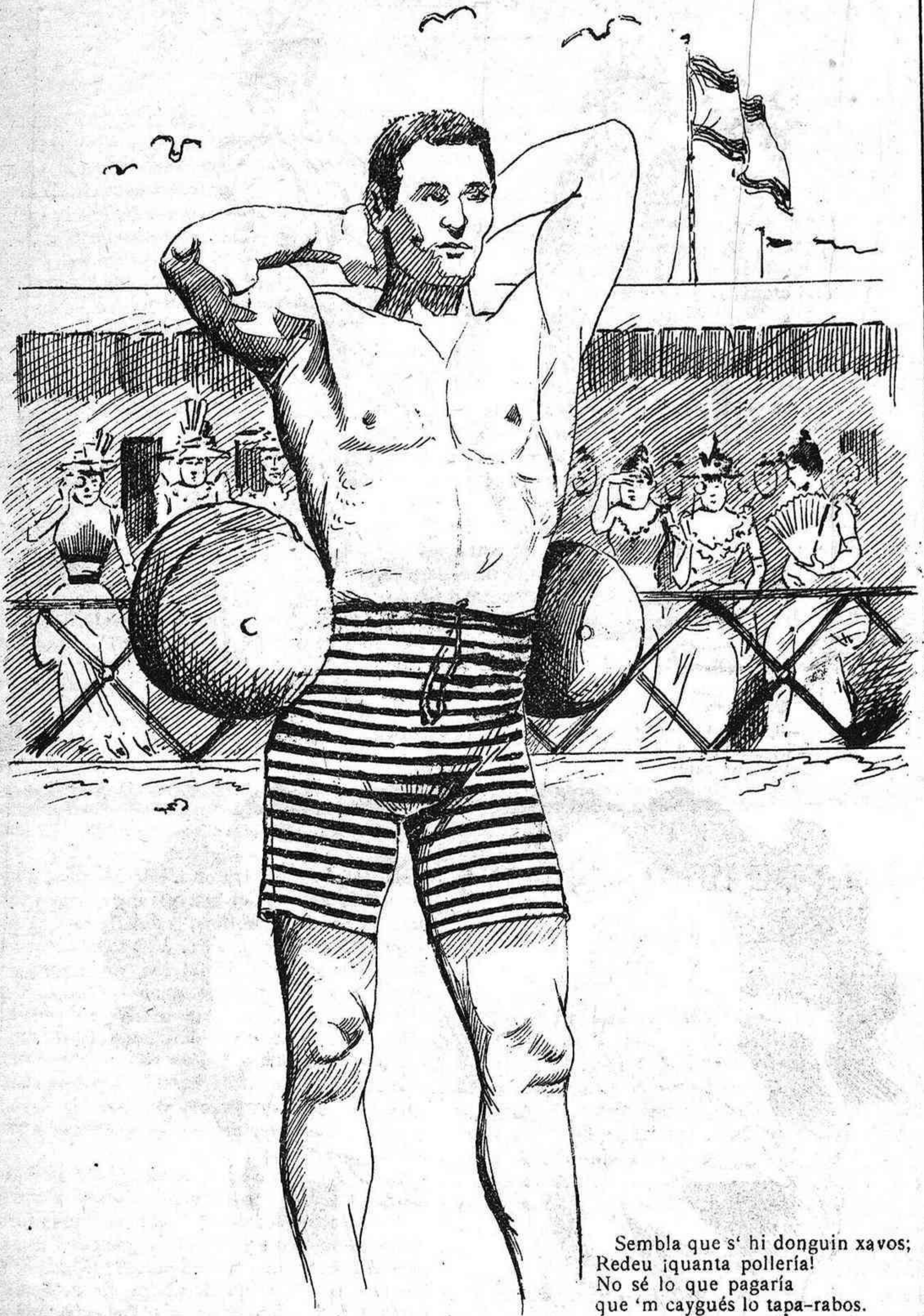
Ni val la pena de pensarho.

P. DE H.

LA TOMASA

LA DELICIOSA

Sembla que s' hi donguin xavos;
Redeu iquanta polleria!
No sé lo que pagaria
que 'm caygués lo tapa-rabos.

LAS TARDES DE LA DELICIOSA

—Que ja ve del bany?
—Si, ara vaig á la Deliciosa á beurer un calent.
—(Vol dir café)

—Ja l' he vist á la Deliciosa. Sab qu' es molt ben fet?
—Vosté 'm sofoca, Emilia.

Reig
1892

NOSTRE RETRATO

Figura avuy en nostra acreditada Galeria, lo de la simpática primera tiple senyoreta Consuelo Esplugas, que forma part de la companyia que actúa en lo teatro de Catalunya (Eldorado) y que apesar del poch temps que figura en ella s' ha captat nombrosas simpatias per sa bonica y extensa veu, y exquisita elegancia en lo vestir habent desempeñat ab molt aplausos tots quants papers se li han confiat, particularment lo de *Rosa* en la sarzuela. *El rey que rabió*.

TÍVOLI

Un dels éxits mes justos que de molt temps hem presenciat en lo teatro, ha sigut, sens dopte, lo que lográ dissapte passat la sarzuela *Miss Helyett*, lletra original de Mr. Boucheron, arreglada en vers á nostra escena per lo senyor Granés y música del eminent mestre Mr. Audrán.

Se diu que á Mr. Boucheron, lo ser autor de la lletra li valgué fos nombrat Académich, distinció en Fransa que la veyém un bon xich exagerada; puig si bé son argument es festiu y denota un autor de talent, just es confessar que de lo molt relliscós qu' es, no sempre ne surt victoriós puig molts son las frasses que no arriuan al epigrama resultant verdas en excés, sent en conjunt un' obra de las mes libres que s' han escrit pera 'l teatro. L' adaptació espanyola, la creyém acerte dísima y de nostra opinió ne fou també 'l públich, ja que al final de tots los actes cridá ab insistencia al poeta senyor Granés.

Respecte á la música, sense creuer que logri ferse tan popular com *La Mascota* (obra del mateix compositor) la jutjém tota ella superior á aqueixa en melodia é inspiració, habent lograt casi todas las pessas l' honor de ser repetidas. Sobressurten en tal joya musical, en lo primer acte: uns *couplets* de barítono, corejats; un *tercetto*; una melodiosa ária de barítono; y la preciosa *gavota* ab que acaba lo final; en lo segón: un intencionat *duo* de tenor y barítono; la cansó *El hombre de la montaña*; un *tercetto* bufo y lo final, y en lo tercer, un armoniós *duo* que bastaría per si sol lograr l' éxit de la obra.

En lo mateix tercer acte, lo mestre Perez Cabrero hi ha anyadit un vals que no hi sabém veurer la necessitat de tal suplement, ja que la partitura de *Miss Helyett* es prou complerta y fatigosa en excés pera la artista encarregada de la protagonista, y además per no resultar gens similar en inspiració á la música del mestre Audrán.

La execució que á aquesta obra han donat los artistas ha sigut notable en conjunt y superior en detall, puig que la senyoreta Pretel, encarregada de la protagonista, ne fá un

verdadera creació al igual que lo senyor Carbonell en lo de «Ricardo». Avuy ab los elements artístichs que conta la sarzuela espanyola no sabém altres dos artistas que ne poguessin treurer mes partit. Los acompañan molt acertadament las senyoras Bru y Martí y los senyors Banquells, Castillo y Guardia aixís com també lo coro de senyoras que además de fer la obra ab verdader *amore* la vesteix ab un luxu notabilíssim.

També debém fer menció del mestre Pérez Cabrero que en lo portament de la orquesta s' acredita de ser director expert é inteligent.

Per lo dit, se pot veurer clarament que 'l senyor Elías, sense necessitat del bombo acostumat en buscar adjectius los mes halagadors possibles, té obra per tota la present temporada y un filon en perspectiva á sa butxaca per lo que li redituará la propietat adquirida en Espanya.

CATALUNYA

Satisfets poden quedar los autors de *La hoguera* dels bons amichs que tenen en la Empresa d' aquest teatro, puig á no ser per aquest motiu creyém que no s' hauría estrenat tal... disbarat escénich, escrit per una trinitat de... «escribidors» y compost per un autor que l' apellidan mestre.

De los noms dels autors fem com lo públich que *ni quiso saberlos*.

Respecte á l' éxit que lográ, creyém que era lo suficient (ab permís sia dit de la inteligentíssima *claque*) pera haverse retirat en lo primer día; pero sens dupte influint mes la amistat que l' amor al art, feu que en los dias següents se repetís, y á no ser per lo desgraciat accident que sofrí en la nit del dissapte últim lo director de la companyia senyor Bosch, encire s' aniria representant.

Seria aixó un cástich de la Providencia?

Després del desastre... literari musical *La hoguera*, s' ha estrenat *La revista* sarzuela que sigué ben rebuda y que resultá molt superior á certas obras que diariament omplen los cartells de la *casa* y que son lo *plat fort* del públich de Madrit per figurar en escena xulerias y ridiculesas.

La última obra del senyor Echegaray (M.) es bastant deficient á lo que de dit escriptor hi havia dret á esperar y creyém que agradaría mes si 's procurava retallarla, puig resulta pesada. Superior á la lletra trobém la música qu' es original del mestre Fernández Caballero, puig hi ha varias pessas molt dignas del nom del autor y que en la nit del estreno lograren l' aplauso general. Entre los números musicals hi han intercalat continous ayres militars que deixan inutilisats los *oídos* dels espectadors per blindats que 'ls tinguin.

En la execució s' hi observá inseguritat, mereixent aplausos los senyors Sanjuan y Mesejo.

UN CÓMICH RETIRAT.

AVIS IMPORTANT

Preguéu encarescudament á tots nostres corresponsals y col·laboradors se servescan remetre 'ns las cartas ab la certificació deguda, puig no recullirém las que en l' Administració de Correus siguin detingudas per falta de franqueig.

Los senyors corresponsals per assumptos d' Administració deuen certificar sas cartas ab un sello de 15 céntims; y los senyors col·laboradors posant en un sobre obert «Original para imprenta» los basta ab un sello de 1 céntim.

UN BON GASTADÓ

UN MAL GASTADÓ

BIBLIOGRAFIA

S'ha publicat y havém rebút lo núm 7 corresponent al mes de Juliol de la *Revista de estudios psicológicos*, eco del moviment universal esperitista que 's publica en aquesta ciutat baix la direcció del senyor Viscomte de Torres-Solanot.

Además ab l' expressat número se reparteix lo quadern 6 (16 planas) de la important obra *El alma y sus manifestaciones á través de la Historia*, escrita per E. Bonnemere, y la 25 de las *Hojas de Propaganda* que publica la citada *Revista*.

Campanadas

La setmana passada diu que per poch s' ofega una monja en la mar vella.

¿Volén dir que no va ser cap cástich de Deu?

Nosaltres creyém que las monjas no han d' ensenyar las pantorrillas ni als peixos.

Qui sab si al cel son de la mateixa opinió?...

Que hi torni.

Lo nostre amich Sr. Dalmases Gil va pendrer mal en un tramvia.

Li desitjém la mellora y sentim de cor lo mal pás.

Ara resulta que lo del *Moulin Rouge* es una infracció de tomo y lomo.

Victoria pera *El Diluvio* y planxa pel setmanari de 'n P. del O.

Es lo que havia de resultar.

Dias passats vegerem al infelis «Noguereta» ab un ull (facial) de vellut.

Are compreném l' origen de la obra *Per un peló*.

Es clar; com que hi han llábis tan verinosos que treuen ...mel

A la Corunya s' han desafiát un periodista y un advocat.

Ja anirá la sanch barata.

La de bè.

Un altre desafió en porta.

Nos referim al de 'l ministre de Marina.

Peró, senyors!... Mirin que no estém per bromas. Hi ha la questió sanitaria, la del *Modus vivendi*, los presupuestos, etc, etc.

Deixin los jochs pera épocas mes oportunas.

Per Carnestoltas.

Es la gran época per aquesta mena de duels.

Llegim que á Persia va prenent peu la peste «bubónica», que á jutjar per lo nom, deu ser conseqüencia de bubons.

També diu que 's prenen grans precaucions á fi de no deixarla venir per Europa.

Vet' aquí una mala notícia pera los doctòrs Griñan y Casasa.

Desde la última sentencia de mort sembla que los criminals hagin dit: *ara es l' hora*.

Y que n' hi ha per tots los gustos.

¡Apa cucurullas, que si no pedrega la cullita será bona!

¿Qué no paguen rés?

Llissó d' aritmética.—Problema:

¿Si lo marqués d' Ayerbe hagués repartit mitx milló entre los concejals, á quant tocaría per cada hu?

¿En quán acabi 'n Mario diu que en lo Teatro de Novedats s' hi cantarà.

¿La palinodia?

A Gracia fent *Los valientes*, un aficionát per poch 's rebenta contra una taula.

Aviat será mes perillós ser cómich que torero.

De Alicante ha fugit una parella fixant sa residencia pera passar la lluna de mel en Flandes.

La solució d' aquest acte de *Flamenquisme* tindrà lloch dintre nou messos.

Entre otras obras qu' estavan destinadas al Teatro de Novedats y passen al de Romea, figura lo drama póstum de D. Damás Calvet, titulat: *Sibila de Fortiá*, modelo de la bona poesia dramática y que nostres lectors han tingút ocasió de saborejar, per habersen publicats varis fragments en lo periódich.

Després dels actors, las societats; luego las obras.

Ja no falta sino lo que es mes segur encara que hi passi.

Lo públich de bon paladar.

GALERIA DE CELEBRITATS

Ab aquest títol y ab tamanyo propi pera ferne un álbun especial, s' ha publicat una escullida col·lecció de personalitats artísticas en la que hi constan, entre otras, las senyoras Duse, Borghi-Mamo, Tetrizzini, D' Arkel, Mendoza Tenorio, Franceschini, Rossi, Massanés de González, Alverá, Martinez (Joana), Garcia (Fabiána), Martinez (Conxa), Romero, Campos, Folgado, Alba (Leocadia), etc., etc. y los Srs. Rey Amadeo, Vallés y Ribot, Salmerón, Monturiol, Mancinelli (Ll), Mascheroni, Tintorer, Sarasate, Calvet (Damás), Bofarull, Soler (Pitarra), Balaguer, Gyarre, Labán, Uetam, Garcia Parreño, Valero, Romea, Mario, Vico, Calvo (Ricardo), Garcia (Domingo), Riutort, Fontova, Lorenzale, Novas, Planas, Galofré, Rosell, Bonaplata, Goula, Edisson, Giró, Pereda, etc., etc.

A pesar del esmero ab que aquets retratos han sigut presentats é impresos sobre paper-cartulina, lo preu de cada exemplar es sols de

10 CÉNTIMS

Pera los senyors col·leccionistas tenim reservats un reduhit número de col·leccions, sens aüment de preu.

Secció Regiliosa

SANT DEL DIA:

LAS BODAS DE 'N CERILLA

Ab gran sermó del *Diluvio*, alusiu al papá sogre. Gran meditació sobre la partida de la porra—deportacions—transferencias—planxas—bunyols—cambis de casco, etc.

S regalarán molts diamants y pedras preciosas á cambi de futura; credencials, marquesats, comlats, creus y otras fanfarronadas.

S' avisa als argenters que no poden reclamar res á ningú mes que als encarregadors dels pedidos.

Dissapte passat lo Sr. Bosch, director de la companyia de Eldorado sofí una cayguda d'importancia mentres estava representant la sarzueleta *Las Campanadas*, privant dita desgracia de continuar la representació y d'estrenarse *La Revista de Echegaray y Fernández Caballero*, qual estreno tingué lloch abans d'ahir dimars.

La empresa, sumament emocionada va anunciar al públich que qui no estigués conforme ab lo cambi de funció podia reclamar l'import de sa localitat ó entrada y... alguns concurrents, que de segú trobarán *cafre* l'espectacle dels toros, van aprofitá la ocasió, y la taquilla no 's va entendre de feyna tenint de tornar imports.

Es molt d'extranyar aquest fet tant mes quan lo públich barceloní gosa fama d'humanitari.

Pero 'ls emocionats concurrents debían pensar sens dupte: *Que haya un herido más... ¿qué nos importa?*

Sabém que 'l Sr. Bosch está millorat de sa ferida de lo qual nos alegrém moltíssim.

L'Ajuntament de Cíceres, ha repartit lo primer llegat de lo que va deixar lo marqués de Monroy als pobres d'aquella ciutat, consistent en 3000 duros.

Nada menos que 3000 infelissos disfrutaran d'uns quants dineróns.

Lo periódich de hont trayém la noticia no diu si algun hereu del difunt marqués (al igual que un que 'n conéch), fundará cap setmanari pera ser propagat entre 'ls pobres... que va fer 'l pare.

En aquest cas vindria molt bé alló del célebre *Joan de Robles* que va fundar un hospital per las sèvas víctimas.

A la fi cobrará lo Sr. Marqués d'Ayerbe.

¿Y ningú més?

Busquin bé.

Sembla que la Companyia de D. Ricardo Calvo vindrá á actuar en lo teatro Principal lo mes de Setembre.

¿Quinas novetats 'ns portará?

Judith de Welf?

'S diu si á Fransa volen treurer lo sufragi, puig's han convensut que mentras tingan vot los ignorants y burros, tindrán molts diputats y concejals burros é ignorants.

Naturalment, com aquí y en totes parts.

En lo conflicte militar de Valladolid ha cedit lo ministre. Com si diguessim: lo govern.

Los militars no han de ser menos que las verduleras.

No faltava mes...

L'altre dia atravesant lo carrer de Pelayo una minyona de servey va caurer, al ficar un peu dins d'un sòt com un pou.

Y vá l' accident tres mil y tants

¿Y á ningú li cau la cara de vergonya?

Llegida la carta que publica en *Lo Noticiero* lo pare Carrarach é lborra, no m' estranyaria veurer algún dia en lo santoral:

San Aniceto Peinador, asesino y mártir.

Pera l' álbom dels partidaris de la pena de mort.

A Bilbao un cafre després d'haver robat 3 rals á un pobre que demanava caritat lo va matar de dos terribles punyaladas.

A Lleyda un va fer carambola deixantne dos de morts al sortir del café.

A la Montanya pelada s'hi ha trovat una noya assassinada y violada.

Y etc, etc, etc, etc.

Respalléu las vestas, cucurullas.

TEATRO NACIONAL

Gran companyia tràgico-bufa dirigida per
D. K. NOVAS DEL CASCABELL.

1. Sinfonía de tiros y petardos de dinamita.
2. Lo drama de tanta aceptació que 's repeteix per tota Espanya

LO MOTÍ

Desempenyat magistralment per totes las classes de la societat.

3. La pessa que fa riurer tant que s'hi llogan originals.

LA CONSERVADURIA

NOTA.—Aquesta pessa abiat desapareixerá pera sempre dels cartells. No dormirse qui la vulguí veurer.

Secció Marítima

S'ha fet á la vela pera Madrid á la consignació de don P. M. S. lo vapor *Adulació*, ab cargament de brillants y pedras preciosas.

L'han despatxát alguns amichs d'aquell refrá del *aglá y lo roure*.

Telegramas

Madrid, 27.—6 tarde.—Per mor del nás, ha desistit de son viatge á la Antilla lo Sr. Romero Robledo.

Taganroch, 27.—7 id.—Lo cólera está fent moltes víctimas. Están á la carga pera Barcelona varis barcos que potser carregan *Báccilus virgula*.

Ojo.

Pontevedra, 27.—8 id.—A l' hora de sortir lo correu no s'havía comés cap mes barbaritat.

LITOGRAFÍA DE RIBERA Y ESTANY
Redacció y Administració de LA TOMASA
Sant Ramón, 5—BARCELONA

LOS SANTOS D' ABANS

SECCIÓ DE TRENCA-CIASCAS

XARADA

—*¡Hu-dos-tres, segona-dós, la Prima-dos tersa-quarta dos tres quatre ab un seayor al portal d' aquella casa?*
 —Sembla que no puga ser tant luxu sent tot mentida: si no poden menjar dos des que ha quebrat son dos-*prima!*
 —Mira, 's despedeix la estrofa y li van al *quarta-hu-tres.*
 —Li ha anat mal, lo comers licit, y are fa un altre comers.

SALTA-PINS.

MUDANSA

Jo sé una nena que vá (de bona *tot* posat ab *a*) sempre á missa ab molta fé y baix fa *tot* posat ab *e.* Tè son rostre de serafí pintant la *tot* posat ab *i* y si la miran ab atenció veurán qu' es *tot* posat ab *o.* Mes de creurer m' es un xich du que siga *tot* posat ab *u.*

RAMIRO BALCELLS.

ANÁGRAMA

Me 'n 'nava al Moll per un bot y al ser prop del Principal vareig trová á la *Total* que anava junt ab la *Tot*

UN A. VENDRELLENCH.

TRENCA-CAPS

Lola Dupy Ron

Formar ab aquestas lletras degudament combinadas lo titul d' un aplaudit drama catalá.

J T. y R.

INTRÍNGULIS

Buscar una paraula que anantli traient cada vegada una lletra pel darrera diguin: 1.ª: Carrer de Barcelona; 2.ª: En las cuynas; 3.ª: En los barcos; 4.ª: Aliment; 5.ª: Consonant.

CINTET BARRERA

TERS DE SÍLABAS

Sustituhir los punts per lletras de manera que llegits vertical y horisontalment, donguin: 1.ª ratlla: Nom de dona; 2.ª: Id. id; 3.ª: L' aygua de mar ho es.

PARERA.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN LO NÚMERO 203.

Xarada.—*Sa-la-man-ca.*

Ters de sílabas.—ZOR RI LLA
 RI CAR DO
 LLA DO NER

Geroglífich. *Per dibuixos los dibuixans.*

Trenca caps.—*La Pasionaria.*
 Rombo.—

P
 P a p
 P a u l a
 P a u M o r a
 P l o m a
 A r a
 A

A LO INSERTAT EN LO NÚMERO 204.

Xarada.—*Ca ta-ri na.*
 Logogrifo numérich.—*Marceliano.*

LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL·LUSTRAT Y LITERARI

Preus de suscripció:

Espanya y Portugal, trimestre.	1'50 pta
Cuba y Puerto Rico id.	2 "
Extranger id.	2'50 "
Número corrent.	0'10 "
„ atrassat.	0'20 "

NOTA—Tota reclamació podrá dirigitse á la Administració y Redacció del periódich, carrer de Sant Ramón, n.º 5. LITOGRAFIA DE RIBERA Y ESTANY.

Lit. Barcelonesa, S. Ramón, 5.—Barña